

KISS OTTÓ

A másik ország

(REGÉNYRÉSZLET)

Eckler Imrével, az egyetlen vankosdival, akit barátomnak mondhattam, harmadikos koromban ismerkedtem meg. Ő néhány hónappal azelőtt került haza Pest-ről, frissen végzett magyar-történelem szakos tanár volt, hat évvel idősebb nálam. Már az azt megelőző években is láttuk egymást, igaz, viszonylag ritkán, rendszerint havonta, kéthavonta, és szinte csak a hétvégeken. Én mindig a csapattal voltam, ő Felföldi tanárnővel sétált az utcán, ült a moziban, néha a nagyáruház melletti üvegfalú cukrászda egyik asztalánál. Nem sokkal a harmadik tanév kezdete után, kora ősszel éppen a tanárnő javaslatára néztük meg Gothár Péter Megáll az idő című filmjét, de Felföldit nem láttuk, Eckler Imre viszont ott volt. Ahogy jöttünk ki a moziból, köszöntünk neki, és egy órával később ismét összefutottunk vele az Alfa kávéház kerthelyiségében. Egyedül sörözött, ráköszöntünk újra, aztán megkértük, hozzon nekünk is egy-egy korsóval. Az Alfa új hely volt, néhány héttel azelőtt nyílt, nem akartuk kockáztatni, hogy a pultnál elkerjék az igazolványunkat, nem mehattünk volna oda máskor, de legalábbis alkohollal biztosan nem szolgálnak ki. Eckler Imre az asztalához invitált, bemutatkozott, és mindnyájunknak rendelt egy-egy sört. Felföldi tanárnőről kérdeztük, finom utalásokat téve az esetleges kapcsolatukra, ám hamar tisztázódott, hogy csak barátok. Néhány évnyi különbséggel ugyanabba az általános iskolába jártak, később ugyanabba a gimnáziumba, aztán ő is ugyanarra az egyetemre ment, ahová a tanárnő.

A filmről kezdtük faggatni, mert a sör ellenére jó színben akartunk feltűnni, ki tudja, mit mond majd rólunk Felföldinek.

A történet 1963-ban kezdődött és gimnazistákról szólt. Húsz év sem telt el azóta, először mégis az tűnt fel, hogy mennyi minden megváltozott, aztán meg az, hogy valahogy mégis minden ugyanolyan maradt.

– Mert a rendszer lényege alapvetően nem változott – mondta Eckler Imre, kortyolt a söréből, és szinte szó szerint idézte az egyik jelenetet:

„– Te ott vagy, ahol vagy. A mozgalomban, vagy ahogy akarod. Én meg itt vagyok, ahol vagyok. Én sosem törődtem veletek! A te férjed ott volt, ahova az én férjeim lóttek ötvenhatban.

– Nem érted, hogy a fiadról beszélünk? Csak azt ne mondd nekem, hogy ő is lőtt!

– Te azt hiszed, hogy nem tudom, hogy te tudod, hogy tudom. Tudjuk!

– Mért nem lehet végre egy gyerekről megmondani, hogy milyen? Mért nem lehet végre valamiről megmondani, hogy milyen!? Mért akarod a fiadat is belekeverni a mi dolgainkba, amikor egyszer úgy beszélhetnénk róluk, ahogy vannak. Hogy milyenek.

– Ugyanolyanok, mint mi.

– Akkor lesznek ugyanolyanok, ha te nem hagyod abba ezt a félrebeszélést. És ha tudni akarod, a fiad máris egy sunyi.”

Eckler Imre nem volt jó színész, de tanárnak éppen megfelelő. Pelyhedző bajusza, gondosan ápolt francia szakálla kellő komolyságot kölcsönzött neki, ellensúlyozta fiatalos, inkább fiús, mint férfias termetét. Nem is látszott volna nálunk idősebbnek, ha ugyanúgy öltözik, mint mi, de kicsit konzolidáltabb volt, farmert és fehér inget viselt, úgy nézett ki, akár a legtöbb fiatal értelmiségi a nyolcvanas évek elején. A szavai tekintélyt sugároztak, a mozdulatai felelősségteljes gondolkodásról árulkodtak, még akkor is, amikor cigarettáért nyúlt vagy letörölte a sört a bajuszáról.

A jelenetre jól emlékeztem, amikor elhangzott a moziban, már tudtam, hogy Felföldi tanárnő ezért ajánlotta nekünk a filmet, és persze azért, mert ha más időben és térben is, de mégiscsak a mi korosztályunkról szólt.

Hallgattunk egy ideig. Aztán Puskás Öcsire és egy dokumentumfilmre, az Aranycsapatra terelődött a szó, nemrég ugyanis azt is megnéztük. A futballlegendát sem mi, sem Eckler Imre nemzedéke nem láthatta élőben, mert '56-ban Puskás is kint maradt Nyugaton, és csak huszonöt év után, az előző nyáron tért vissza Magyarországra. A film zárójelenetét is ekkor forgatták, újra telt ház előtt játszott a Népstadionban, de már egy öregfiúk-meccsen, nagy pocakkal, lassú mozgással. Eckler valamennyivel többet tudott róla, mint mi, és ez a téma minket is sokkal jobban érdekelt, mint '56, ám akkor este néhány mondatnál többet erről se mondott. Fél évnek kellett eltelnie, mire a csapatunkat valamennyire bizalmába fogadta, és jó másfélnek, mire először beszélt nekem arról, hogy mi is történt 1956 késő őszén Budapesten.

Negyedikes korunkra már csak én találkoztam vele. Májustól együtt jártunk a vánkosdi strandra, terepszemlét tartott, azt mondta, a nyári szünetben fürdőmesteri állást vállal, gyűjti a pénzt, mert jövőre el szeretne utazni Prágába, aztán majd valamelyik nyáron Varsóba vagy a bolgár tengerpartra. Gyerekkorában versenyszerűen úszott, név szerint ismerte a pénztárosokat és a jegyszedőket, amikor először mentünk, lapogatták a hátát, rég láttunk, Imikém, hogy s mint? Ha együtt voltunk, nekem se kellett belépőt fizetnem, és sokat voltunk együtt, szinte mindennap. Amint jó idő lett, már az uszoda partján ültünk, segített felkészülni a magyar és a történelem érettségimre, kikérdezte az évszámokat,

felsoroltatta a nagyobb fordulópontokat, életrajzi vonatkozásokat, mert ez a két tárgy nekem sehogyan se ment, nem szerettem őket. A műszaki és szakmai tárgyakkal nem volt gondom, ha megértettem valamit, azt tudtam is, a magyart és a történelmet viszont nemcsak tanulni, magolni is kellett.

A strandon mindig erősebben éreztem Petra hiányát. Korábban is megfordult a fejemben, hogy más lánnyal barátkozzam, de kapcsolatot végül sosem kezdeményeztem, mert kizártnak tartottam, hogy bárkivel olyan viszonyba kerüljek, mint vele. De az még gyakrabban előfordult, hogy látni véltem őt a vánkosdi utcán. Elég volt megpillantanom egy lányt, aki messziről hasonlónak tűnt, akinek a haja, a termete, a járása vagy a ruhája emlékeztetett az övére, nem bírtam ki, hogy ne menjek oda hozzá. Tudtam persze, hogy nem lehet Petra, ám valami mégis állandóan arra késztetett, hogy közelebbről is megnézzem, hogy alaposabban is meggyőződjek róla, tényleg nem ő az.

Az uszodában mindig ugyanarra a helyre ültünk, és mellettünk mindig ugyanaz a lány napozott. Első pillantásra nagyon hasonlított Petrára, úgy éreztem, valahonnan ismerem, de amikor tüzetesebben is sikerült megnéznem, rájöttem, hogy mégis sokban különböznek. A találkozás viszont arra mindenképpen jó volt, hogy most már komolyabban is fontolóra vegyek egy új kapcsolatot, de tudtam, hogy ha lesz majd valakim, akkor sem ő lesz az, mert amint felvillant bennem a lehetőség, azonnal el is vetettem. Az uszodabeli lánnyal egyébként se kerültünk közeli kapcsolatba, mindössze annyi történt, hogy ha letelepedett mellénk, köszöntünk neki, ő meg visszaköszönt. Amikor pedig a fürdésből vagy a tusolásból visszatért, mindig ránk mosolygott mielőtt lefeküdt volna a törölközőjére. Ilyenkor persze kicsit hosszabbra nyúlt a pillantásunk, mert a hideg víztől összerándult mellbimbói majdnem átütötték a fürdőruháját. De nem szólítottuk meg, ha beszélünk is róla abban a néhány hétben, míg a közelünkben volt, sohasem úgy, hogy felfigyelhessen ránk. Én egyszer sem hoztam szóba, Eckler pedig olyankor lehalkította a hangját, alig lehetett érteni, amit mond. Ugyanúgy suttogott, mint amikor eszébe jutott valami aktuálpolitikai kérdés, többnyire ugyanis másképpen látta a dolgokat, mint ahogy azokról a hírekben beszéltek. Suttogott és közel hajolt hozzám akkor is, ha egy-egy kényes történelmi részhez ért, Versailles-hoz és Trianonhoz, a második világháborúból való kiugrás lehetőségéhez, a háború utáni többpárti demokráciához és a kékcédulás választásokhoz, ezt nekem nem kell tudni, magyarázta, de érdekes, elmesélem.

– Ebben az országban most már mindent lehet, csak két dolgot nem lehet: oroszolni, meg ötvenhatról úgy beszélni, ahogy volt – jelentette ki egy kora délután.

– Mert, hogy volt?

Kicsit még közelebb húzódott.

– Ötvenhat november elsején, vagyis egy nappal az után, hogy Nagy Imre bejelentette az egypártrendszer megszűnését és a szabad választások előkészítését,

Kádár is bejelentette a rádióban a demokratikus választásokra készülő MSZMP megalakulását. Aznap még arról beszélt – halkította le még jobban a hangját –, hogy az október huszonharmadikán kezdődött felkelés kivívta a nép szabadságát és az ország függetlenségét, november hetedikén meg, három nappal az után, hogy az oroszok hadüzenet nélküli háborút indítottak Magyarország ellen, szovjet páncélosan érkezett meg Szolnokról a Parlament elé, hogy letegye az esküt, pedig a törvényes Nagy Imre-kormány nem mondott le.

Hittem is, meg nem is, amit mond. Kádár Jánosról, akit akkori ismereteim szerint mindenki szeretett ebben az országban, nehéz volt ilyesmit elképzelni.

– És te ezt honnan tudod? – néztem rá tünődve, hátha tényleg csak ugrat.

– Végül is történelem szakos vagyok – mosolygott. Aztán hozzátette, hogy olvassa a korabeli Népszabadságokat és szokta hallgatni a Szabad Európa Rádiót.

Erősen megkérdőjeleztem magamban a szavait, mert az összes addigi tudásommal és tapasztalatommal ellentétesek voltak. Ugyanakkor valami mégis azt súgta, hogy igazat beszél, vagy legalábbis meg van róla győződve, hogy amit mond, az az igazság.

Nem tudtam, mi az a Szabad Európa Rádió. El kellett magyaráznia, mi a szerepe, honnan sugároznak, hogyan próbálták meg korábban itthonról és a környező szocialista országokból zavarni az adást. Rám nézett, és közölte, épp azért kutatja a XX. század második felének történelmét, mert ez érinti a legjobban. Aznap még a strandról hazafelé is erről beszélt, nem volt nehéz észrevennem, hogy nagyon izgatja a korszak. Ahogy öntötte rám az információkat, ahogy egyre több lett a tény és az adat, bennem is egyre jobban megerősödött az érzés, hogy minden, amit mond, igaz. Létezik egy másik valóság is ebben az országban, egy másfajta ország Magyarországon belül, és kívülről is létezik, gondoltam, mert hazafelé megtudtam azt is, hogy több millió magyar él a határon túl. Tanultuk ugyan, hogy a két vesztés világháború következményeként végül hatalmas területeket csatoltak el, de addig senki se tudatosította, senki se magyarázta el ilyen részletesen, hogy mindez nemcsak a korábbi királyság lakóinak majdnem kétharmadát, de a viszonylag jól működő monarchia gazdasági egységét, a termőföldeket, a faállományt, az út- és vasúthálózatot, az ipartelepeket, a bankokat és hitelintézeteket jelentős részét is érintette. Alig másfél óra alatt annyi új ismeretet kaptam, amennyit Eckler a megelőző hetekben összesen nem mondott. És nemcsak a közelmúlt történelméből, hanem a közelmúlt irodalomból is, mert jó félórával azelőtt, hogy elköszöntünk volna egymástól, a történelmi leckéből lassan irodalmi lett: '56 kapcsán több olyan író is példaként hozott, akikről már hallottam ugyan, de fogalmam se volt, hogy börtönben ültek. Aztán mondott számomra teljesen ismeretlen neveket is, mindenekelőtt Márai Sándort, aki már évekkel korábban elhagyta az országot, és aki szerinte nemcsak az egyik legjobb magyar író, de a második világháború körüli két évtized legnépszerűbb magyar írója is volt.

Nem ismerem, mondtam, és egyre erősödött bennem az érzés, hogy mennyi mindent elhallgatnak előlünk.

– Nem is tudhatsz róla, mert itthon nem adják ki a könyveit. Egy ideig be volt tiltva, amikor meg már újra kiadták volna, ő tiltakozott: míg az ország szovjet uralom alatt áll, nem jelenhetnek meg az írásai, különben perelni fog.

Magyarból is, történelemből is négyesre érettségiztem. Bár a különóráknak a bizottság előtt nem sok hasznát vettem, magyarból ugyanis Arany Jánost, történelemből pedig a legutóbbi pártkongresszus határozatait húztam, két márkásnak mondható sörrel köszöntem meg Imre segítségét. Akkor már a strandon dolgozott, naphosszat az uszoda melletti napernyő alatt ült fehér köpenyben, fürdőnadrágban, sípallal a szájában. Aznap is, csakúgy, mint a korábbi hetekben, biztattott a továbbtanulásra, ígérte, hogy segít felkészülni, nekem viszont elegendő lett az iskolákból, úgy éreztem, nem bírnám még négy-öt évig. Indokként elmondtam neki ezt is, de nem fogadta el, nem magyarázta, közölte, így aztán, hogy soha többé ne hozza szóba, azzal zártam le a témát, hogy anyagilag nem bírnánk. Ami azért nagyrészt igaz is volt, mert amikor egyszer, egyetlenegyszer megemlékeztem öreganyámnak, mi lenne, ha megpróbálnék egy műszaki főiskolát, válasza se méltatott, egyáltalán nem reagált, mintha meg se hallotta volna. Nem forszíroztam hát az ügyet, és magamban még örültem is kicsit, mert úgy gondoltam, inentől övé a felelősség, és egyébként se láttam értelmét a diplomának. Ha erőltette volna, talán én is hajlok rá, amúgy meg tényleg jól éreztem magam Vánkosdon, nem volt kedvem sehová se elmenni onnan.

Eckler az egyik sört nekem adta, ebédidőben ittuk meg. Még aznap délután hazautaztam, és vasárnap estig otthon is maradtam. Segítettem öreganyámnak kimeszteni a szobákat, hónapok óta készült rá, kértem, hogy várjon, míg leérett-ségizek, akkor megcsináljuk ketten. Nagyapám halála után megöszült és szótlanabb lett, a lába egyre görbébb és visszerebb, nem nagyon bírta már a terhelést. Addigra azért más változások is történtek Cítkón. Petra drága márványsírkövet kapott, Jávorka, igaz, gyerek nélkül, ám mégiscsak összebútorozott Lovász Marival a bátyja valamikori kisházában. A megjegyvezhetetlen vezetéknevű pesti öregember, aki gyerekkoromban mellénk költözött, néhány hónappal az után, hogy elkezdtem a szakközépiskolát, eladta a régi házunkat. Puskárék nagyobbik fia, a frissen nősült Laci vette meg, így az új házásoknak nem kellett sokáig a szülőknél lakniuk, a segítség mégis csak néhány lépésnyire, az Ady utca másik oldalán volt. Az öregembert két idős férfi vitte vissza Pestre, nagy kocsival jöttek érte, belefért az összes holmija. Öreganyám azt mondta, a barátai lehettek, aztán hallgatott néhány másodpercet, majd hozzátette, hogy bizonyára mégse egyedül, minden ismerősétől távol akar meghalni.

Ilyen előzmények után meglepett, hogy öreganyám szinte azonnal rábólintott a felvetésemre, egy pillanatig sem ellenezte, hogy Vánkosdon vállaljak állást. Búcsúzásakor kétezer forintot nyomott a kezembe, a munkakezdéshez, mondta, ha

egy ideig nem találnék megfelelőt, legyen tartalékom. Viszonzásul mindössze annyit kért, hogy havonta legalább egyszer-kétszer látogassak haza, segítsek neki a kertben, mert állatot akkor már keveset tartott, az ólban egyetlen disznó volt, és a hátsó udvaron is alig szaladgált néhány vágni való tyúk és kakas.

Először albérlet után néztem. Viszonylag jó áron, nyolcszáz forintért kaptam a Hajnal utcában egy külön bejáratú szoba-konyhát. Egyik kezemben három teli reklámtáskával, másikban az ingekkel teleaggatott vállfákkal átgyalogoltam a kollégiumból az új helyre. A hajam negyedikre nagyon megnőtt, és hogy rendezettebbnek tűnjek, hátul összefogtam egy fekete befőttesgumival, a konyhaasztal fölött lógó repedt tükör előtt megborotválkoztam, felvettem a legszebb nyári ingemet, az alját kivételesen betúrtem a farmernadrágomba, aztán besétáltam a vánkosi nyomdába. A munkaeő-felvételis hölgy széttárt karokkal fogadott: uram, minden frissen végzett szakközépiskolás itt akar dolgozni! Ez az uram jól-esett, sosem szólítottak még így, annak ellenére elmosolyodtam, hogy tudtam, csak azért mondja, hogy minél hamarabb megszabaduljon tőlem. A célját elérte, nem erőltettem a dolgot, protekcióm nem volt, és sejtettem, hogy anélkül hiába is erőszakoskodnék. Vánkosd leghosszabb utcáján, a Béke sugárúton indultam el az albérletem felé. A belváros felőli részen, majdnem a központban üzemel egy kis papírbolt. Ahogy elhaladtam előtte, megtorpantam, néhány másodpercig nézgettem a kirakatot, aztán úgy döntöttem, bemegyek.

Miután közöltem a boltvezetővel, hogy ki vagyok és mi járatban, a nő tetőtől talpig végigmért, szigorú tekintettel a szemembe nézett, végül elmosolyodott. Szimpatikusnak tűnt, visszamosolyogtam rá, és ezzel gyakorlatilag el is dőlt a sorsom.

– Jól jön a segítség – mondta. Aztán, amikor befejezte a vevők kiszolgálását, bekísért a hátsó helyiségbe, amely irodaként és kávézóként is szolgált. Leültetett, és negyedóra múlva már fel is voltam véve.

– Reggel nyolckor találkozunk – közölte, mielőtt becsukta mögöttem az irodaajtót. Mednyánszky Mártának hívták, negyven fölötti, céltudatos, agilis, de meglepően közvetlen közigazdász volt.

Másnap nyolcra bevitettem neki a személyi igazolványomat, az érettségi bizonyítványomat és a munkakönyvemet, hogy elintézzé a formaságokat. Délutánra minden iratomat visszakaptam, a munkakönyvemet dátummal és pecséttel ellátva, de aznap még nem kellett dolgoznom. Hazafelé beültem az Alfa kerthelyiségébe, és a jeles alkalomra, hogy immár hivatalosan is fel vagyok véve, rendeltem magamnak egy üveg Kőbányai Világost. A tölgyfaasztalt gondosan letöröltem, rátettem a papírokat, és miközben kortyolgattam a sört, betúróll betúré átolvastam a munkakönyvemet. A nevemen, az adataimon és a friss bejegyzésen kívül alig volt benne valami, mindössze az alkotmányból idéztek egy passzust, mely szerint a Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka, és minden erre alkalmas polgárnak joga, kötelessége, sőt becsületbeli ügye, hogy képességei sze-

rint végezze. „A dolgozók munkájukkal, munkaversenyben való részvételükkel, a munkafegyelem fokozásával és a munkamódszerek tökéletesítésével a szocialista építés ügyét szolgálják.”

A boltban Mednyánszky Mártával együtt öten voltunk. A nyugdíj előtt álló, kontyos pénztárosnő és két, nálam hat évvel idősebb vékony fiú. Segítőkéssz, ám kevés beszédű egypetűjű ikrek. Egyszerre lettek éhesek, szomjasak, egymás után mentek vécére, ugyanazokat a könyveket olvasták, ugyanazokat a részeket szerették egy-egy filmben, és ismerték egymás gondolatait is.

Szombatra megérkezett a munkaruhám, az iskolaköpenynél néhány arasszal hosszabb és kicsit világosabb kék. Amikor felvettem, úgy éreztem, végképp közük tartozom. A beilleszkedéssel egyébként sem volt gondom, mindnyájukkal jól kijöttem, és a második héten már szinte mindent tudtam a boltról, bármelyiküket helyettesíthettem volna. A fizetésem háromezer-hatszáz forint lett, arra gondoltam, veszek magamnak egy magnót, ne legyen olyan nagy csend esténként az albérletben, ám az első hónap után a sok mosástól úgy megfájdult a derekam, hogy beláttam, először is mosógépre és centrifugára kell gyűjtenem. A kollégiumban mindkettőt használtuk, fel se merült bennem, hogy hosszan a lavór fölé hajolni ilyen megerőltető lehet. Úgy számoltam, ha fillérre beosztom a keresetemet, másfél év alatt megvehetem a mosógépet, aztán majd valamikor a centrifugát is.

Augusztus közepére megértettem, miért alkalmazott olyan hirtelen, látszólag szinte gondolkodás nélkül Mednyánszky Márta. Addigra kiderült, hogy nagyon is jól tudta, mit csinál, a hónap elejétől ugyanis egyre nagyobb lett a forgalmunk, a diákok és a szülők akkor kezdték a bevásárlást a tanévkezdésre. Sokszor annyian voltak, hogy négyen se győztük őket kiszolgálni, az utcán állt a sor vége. Szeptember közepétől viszont már alig jöttek, és ha jöttek is, csak apróságokat vásároltak, néhány füzetet, gyurmát, ceruzát, ecsetet, vonalzót. Amikor beszerezték az elfelejtett kiegészítőket is, amelyeket a tanévnyitón vagy az első órákon soroltak fel nekik a tanárok, decemberig megint lecsendesedett a bolt. A karácsony előtti hetekben annyi vásárló ugyan nem jött, mint a nyár végén, de a munka mégis ugyanannyi lett. Az ünnepi vevő szemlélődik, kérdezget, tíz-tizenöt percig is válogat, az augusztusi tudja, mit akar: cetlivel érkezik, vagy fejből sorolja a dolgokat, csak győzzük elé tenni. Téltre az árukészlet is megváltozott, legalábbis részben, alkalmazkodva az igényekhez táskák és tolltartók helyett az alapáruk mellé játékokat és ajándéktárgyakat is kaptunk, repülő- és autómódelleket, retikulókat és bőr pénztárcákat.

Nem lettem gyakorló nyomdász, ám mégis bejártam a nyomdába. Mednyánszky Márta először egy havas december végi estén kért meg, el kellett hoznom a meghívókat, a lánya január közepére tervezte az esküvőt. Míg az ikrek az év eleji áremelésre készültek, a megmaradt készletet árazták át a raktárban, én a megúszott túlóra feletti örömben felszabadultan baktattam a villanyfényes ut-

cákon. Szállingózott a hó, figyeltem, ahogy a kristályok megcsillannak a fényben, és eszembe se jutott, hogy a nyomdában ismerőssel találkozhatom. De az a kép, amely bent fogadott, még akkor is meglepett volna, ha számítok rá. A lenti szedőterem előtti hosszú folyosóra kitett karosszékben Juhász Judit ült, papucsot, testhez simuló piros nadrágot és fekete pólót viselt. Néhány másodperc eltelt, mire felismertem, mire eljutott a tudatomig, hogy ő az, mert csak akkorra kapcsolódott össze bennem az iskola és a szakma. Amikor észrevett, rám nézett, a szeme zöldje megcsillant a neonfényben, és ahogy felállt, az alakjától egy pillanatra megnémultam. A papucsot leszámítva olyan volt, mintha valami naptár vagy magazin fotójáról lépett volna elélem. Többször láttam már korábban is, de vagy messziről, vagy pedig kabátban, pulóverben, iskolaköpenyben, és sosem tűnt fel, hogy nemcsak az arca, az alakja is tökéletes. A derekát átértem volna a két tenyeremmel, a csípője jóval szélesebb, és önmagában is gyönyörű, akár a keskeny, törékeny váll.

Meglepődött ő is. Azért azt éreztem, hogy örül nekem, és hogy egy kicsit zavarban van. Összeszedtem az erőmet, és megpróbáltam természetesen viselkedni, de nem nagyon ment. Ahogy törölgetni kezdtem a kabátomról a havat, kilesett az ablakon, szépen esik, mondta, aztán felém fordult, és hozzátette, hogy indulna már haza, csak a megyei lap szerkesztőjét várja, imprimálni kellene az anyagot. Bólintottam, s talán hogy uraljam a helyzetet, ne legyek annyira kiszolgáltatott, mint azon a kínos szilveszteren, vagy csak megilletődve a látványtól, nem tudom, de azt találtam mondani, hogy nem kell tovább várnia, engem küldött az a szerkesztő. Rám mosolygott, és bevezetett egy olajos padlójú helyiségbe, ahol nyomdagépek álltak, aztán elélem tett néhány fémlemez, amelyen a megyei néplap oldalait ismertem fel kissé kékes színben.

– Nézd meg rendesen – mondta.

Tanulmányozni kezdtem a emezeket.

– Na? – sürgetett.

– Szerintem rendben vannak. Bár két elválasztási hibát észrevettem.

– Az nem számít. A lényeg, hogy nagyobb hibák ne maradjanak. A képek ne legyenek felcserélve meg ilyesmi.

Elkezdtem nézegetni a képeket is. Percekig szemlélődtem, közelebről, távolabbról, aztán beleolvastam a képaláírásokba.

– Rendben van – mondtam.

– Mehet nyomásra?

– Mehet – bólintottam.

– Itt írd alá – tett elélem egy papírt és egy tollat, aztán elindult az öltözők felé.

Utánaszóltam.

– Találkozhatunk este?

– Mert?

– Mert mondanom kell neked valamit.

- Fontos? – jött kicsit közelebb.
 - Elégé fontos.
 - Nem lehetne most?
 - Most? Ha most mondom, meg fogsz ölni.
 - Nem öllek meg, csak mondjad, miről van szó? A lényegét – mosolygott.
 - Hát, a lényeg az – kezdtem bizonytalanul, és közben letettem a tollat a karosszék melletti dohányzóasztalra –, hogy igazából esküvői meghívókért jöttem, csak még várni kell rájuk, most fejezik be a csomagolást.
 - És? – kérdezte.
 - És nem küldött semmiféle szerkesztő.
 - Megöllek! – kiáltotta, aztán megindult felém.
- Rohanni kezdtem a hosszú folyosón, de amikor hátranéztem, láttam, hogy közben megint elmosolyodik.

